

LIBRIS

We know
books

Alexandru Emil M.

**DIȚIONAR
ȘCOLAR
EXPLICATIV**

 EDITURA
UNICART

p. ext. = prin extensiune

pl. = plural

pol. = limba polonă

pop. = popular, populară

pron. = pronume

psih. = psihologie

reg. = regional

rus. = limba rusă

s. = substantiv

sil. = silabă

sg. = singular

sp. = limba spaniolă

suf. = sufix

tc. = limba turcă

ucr. = limba ucraineană

v. = vezi

var. = variantă, variante

vb. = verb

v. slav. = limba veche slavă

abandoná (-ez) vb. - a părăsi; a renunța /fr. *abandonner*/

abanós s. n. - lemn de culoare neagră, dur și greu, al unor arbori exotici; eben /tc. *abanoz*/

abáte, (abát) vb. - 1. a se îndepărta (de la ceva). 2. a încălca o regulă, o normă etc. 3. a se năpusti /fr. *abattre*/

abces, -e, s. n. - acumulare de puroi sub piele sau într-un organ intern /fr. *abces*/

abdicá (abdíc) vb. - 1. a renunța (la tron). 2. (fig.) a renunța la ceva /lat. *abdicare*/

abdomén, -e, s. n. - pânțece, burtă /fr., it. *abdomen*/

aberație, -ii, s. f. - 1. abatere de la normal. 2. absurditate /fr. *aberration*/

abíl, -ă, adj. -1. priceput, îndemânatic, dibaci. 2. șmecher /fr. *habile*/

abiótic, -ă, adj. - fără viață, neprielnic vieții /fr. *abiotique*/

abís, -uri, s. n. - adâncime (marină) foarte mare; prăpastie /fr. *abysses*/

abjéct, -ă, adj. - josnic, respingător /fr. *abject*/

ablatív, -e, s. n. - caz al declinării, la unele limbi, care exprimă despărțirea de un loc, punctul de plecare, instrumentul, cauza sau alt complement

circumstanțial /fr. *aclatif*, lat. *ablativus*/

abolí, (-esc) vb. - a anula o lege, o hotărâre etc., printr-un act al puterii de stat /fr. *abolir*/

abominábil, -ă, adj. - înfiorător, înspăimântător /fr. *abominable*/

abonamént, -e, s. n. - contract cu plata anticipată, prin care se obțin în mod regulat anumite servicii, publicații etc. /fr. *abonnement*/

abordá (-ez) vb. - 1. a începe studiul sau tratarea unei probleme, a începe o discuție etc. 2. (despre nave) a acostă la țarm /fr. *aborder*/

abordábil, -ă, adj. - posibil de abordat, realizat; accesibil /fr. *abordable*/

abraziúne, -i, s. f. - tocire a unui corp prin frecare cu un corp mai dur /fr. *abrasion*/

abreviá, (-iéz) vb. - a prescurta (un cuvânt, titlu) /lat. *abbreviare*/

abrogá, (abróg) vb. - a suprima o lege sau un decret printr-o hotărâre a puterii de stat /lat. *abrogare*/

abrupt, -ă, adj. - 1. cu panta foarte accentuată, prăpăstios. 2. (despre stil) cu o exprimare fără legătură /fr. *abrupt*/

abrutizá (-ez) vb. - a face să dispară sau a-și pierde însușiri specifice umane; a deveni sau a face să devină insensibil, asemănător cu un animal; a (se) îndobitoci /după fr. *abrutir*/

abscísă, -e, s. f. - distanța pe o axă, de la origine până la un punct dat /fr. *abscisse*/

absolút s. n. - 1. adj. - total, complet, fără nicio limită /fr. *absolut*/; 2. principiu veșnic, imuabil, infinit, necondiționat și perfect (care exprimă caracterul infinit al materiei în mișcare) /lat.

absolutus / 3. adv. (folosit la formarea superlativului) - întrutotul, cu desăvârșire, întocmai /lat. *absolutus* /

absolví (absólv) vb. - 1. a încheia un ciclu de învățământ. 2. a scoate de sub acuzare, a scuti de pedeapsă /germ. *absolvieren* /

abstrăct, -ă, adj. (opus concret) - 1. care este gândit în mod separat de obiectul real din care face parte și nu poate fi perceput cu simțurile. 2. conceput la modul teoretic /germ. *abstrakt* /

absúrd, -ă, adj. - fără sens, care contrazice logica /fr. *absurde* /

abúz, -uri, s. n. - 1. depășirea măsurii în folosirea unui lucru, a unei legi. 2. faptă incorectă, ilegală /fr. *abus* /

académic, -ă, adj. - 1. distins, solemn, elevat. 2. propriu unei academii /fr. *académique* /

academie, -ii, s. f. - 1. instituție care reunește cei mai valoroși oameni de știință, artă și cultură 2. instituție de învățământ superior /lat. *academie*; fr. *académie* /

acapará (-ez) vb. -1. a acumula bunuri pe căi necinstite, în scopul înăvuirii. 2. a pune stăpânire pe ceva /fr. *accaparer* /

accelerá, (-ez) vb. - a urgenta, a grăbi o acțiune /fr. *accélérer* /

accént, -e, s. n. - 1. semn grafic care se pune uneori deasupra unei vocale pentru a marca pronunțarea intensă a unei silabe, a unui cuvânt etc. 2. pronunțarea intensă a unei silabe, a unui cuvânt etc. 3. semn grafic indicând accentul sau o particularitate de pronunție 4. fel particular de a pronunța sunetele sau cuvintele într-o limbă sau într-un dialect

/fr. *accent* /

accentuá (-ez) vb. - 1. a marca prin accent o silabă sau un cuvânt; a scoate în relief prin intonație 2. (fig.) a reliefa /fr. *accentuer* /

acceptá (accept) vb. - a consimți, a fi de acord, a tolera, a aproba /fr. *accepter* /

accès s. n. - 1. (med.) apariția sau revenirea bruscă a unei stări de boală 2. (fig.) izbucnire violentă a unei stări sufletești 2. posibilitate sau drept de a intra, de a ajunge până undeva sau până la cineva /lat. *accessus*; fr. *accès* /

accesibil, -ă, adj. - la îndemână, ușor de înțeles /fr. *accessible* /

accesóriu, -ie, adj., s. n. - (obiect) secundar, anexă /lat. *accessorius* /

accident, -e, s. n. -eveniment neprevăzut soldat cu pagube /fr. *accident* /

accidentá (-ez) vb. - a suferi un accident /din *accident* /

achitá (achit) vb. - 1. a declara juridic nevinovăția cuiva. 2. a plăti o datorie 3. a omorî, a ucide /fr. *acquitter* /

achiziție, -ii, s. f. - procurarea unui bun /fr. *acquisition* /

acid, acizi, s. m. - substanță chimică cu gust acru, care înroșește hârtia albastră de turnesol /lat. *acidus* = *acru* /

acimatăz (-ez) vb. - a (se) adapta, a (se) acomoda, a (se) obișnui cu noi condiții de viață /după germ. *akklimatisieren* /

acné s. f. - boală de piele care constă în apariția de coșuri pe piele /fr. *acné* /

acomodá (-ez) vb. - a se obișnui într-o situație nouă /fr. *accomoder* /

acompaniá (-iez) vb. - 1. a susține o melodie vocal sau instrumental 2. a însoți pe cineva /fr. *accompagner* /

acórd, -uri, s. n. - 1. înțelegere, învoială. 2. convenție, pact. 3. concordantă; armonie /fr. *accord* /

acordá (1) acord, (3) -ez, vb. - 1. a atribui, a înmăna 2. a regla un aparat, un sistem, un instrument muzical /fr. *accorder* /

acostá, (-ez) vb. - 1. (despre nave) a se opri în port, a se apropia și a se lipi de altă navă, de țarm, de chei. 2. a aborda o persoană necunoscută /fr. *accoster* /

acreditá, (-ez) vb. -1. a împuternici 2. a susține (o idee, o știre) /fr. *accréditer* /

acrobație, -ii, s. f. - 1. exercițiu dificil 2. (fig.) încercare riscantă de ieșire dintr-o situație dificilă /fr. *acrobatie* /

acrostih, -uri, s. n. - poezie în care literele de la începuturile versurilor, citite vertical, alcătuiesc un cuvânt sau o propoziție /cf. fr. *acrostiche* /

act, -e, s. n. - 1. document oficial, legal 2. acțiune, faptă. 3. subdiviziune a piesei de teatru /fr. *acte* /

activ, ă, adj. - care ia parte, participă dovedind interes /fr. *actif* / 2. s. n. - totalitatea bunurilor materiale aflate la dispoziția unei întreprinderi, asociații etc /fr. *actif* /

actual, -ă, adj. - care există (se petrece) în prezent, de acum, la ordinea zilei (pr. -tu-al) /fr. *actuel* /

acționá (-ez) vb. - 1. a îndeplini o acțiune 2. (mec.) a pune în mișcare, în funcțiune /fr. *actionner* /

acțiune, -i, s. f. - 1. desfășurarea unei activități 2. desfășurarea întâmplărilor 3. (jur.) proces. 4. hârtie de valoare care atestă posesia unei anumite părți din valoarea unei activități /fr.

action /

acuitate, s. f. - capacitatea de a face distincție între excitații foarte asemănătoare /dupa fr. *acuité* /

acumulá (-ez) vb. - a strânge, înmagazina /fr. *accumuler*; lat. *accumulare* /

acumulátor, -oăre, s. n. - dispozitiv pentru înmagazinarea energiei electrice /după fr. *accumulateur* /

acuratețe, s. f. - exactitate, precizie în îndeplinirea unei acțiuni /it. *accuratezza* /

acústic, -ă, adj. - care emite, transmite sau recepționează sunete, referitor la acustică /fr. *acoustique* /

acústică s. f. - 1. parte a fizicii care studiază sunetul. 2. calitatea de a asigura o bună propagare și percepere a sunetelor /fr. *acoustique* /

acút, -ă, adj. - 1. ascuțit, pătrunzător. 2. (med.) manifestare paroxistică 3. (muz.) ascuțit, înalt /cf. it. *acuto* /

acvatic, -ă, adj. - 1. care trăiește în apă /fr. *aquatique* /

ăcvilă, -e, s. f. - gen de păsări răpitoare de zi, mari, puternice, cu ciocul drept la bază și încovoiat la vârf, cu pene care acoperă picioarele până la degete, cu gheare puternice și cu aripi lungi și ascuțite; pajură, aceră /lat. *aquila* /

acvilin, -ă, adj. - vulturesc, de vultur /fr. *aquilin* /

adecvát, -ă, adj. - potrivit, corespunzător, nimerit /fr. *adéquat* /

adépt, -ă, -ți, -te, s. m. și f. - persoană care aderă la o convingere, idee /fr. *adepte* /

aderá (adér) vb. - 1. a împărtăși convingeri, idei 2. a se alipi /fr. *adhérer* /

adezív, -ă, adj. - care solidarizează două suprafețe /fr. *adhésif* /

adiacént, -ă, adj. - alăturat (pr. di-a) /fr. *adjacent*/

adipós, -oasă, adj. - care conține lipide /fr. *adipeux*/

adițional, -ă, adj. - suplimentar /fr. *additionnel*/

administrá (-ez) vb. - 1. a conduce 2. a acorda un tratament, medicament /lat. *administrare*/

adnotá (-ez) vb. - a face însemnări sumare pe marginea unui text /lat. *adnotare*/

adolescénță s. f. - perioadă de viață cuprinsă între copilărie și tinerețe /fr. *adolescence*/

adoptá (adopt) vb. - 1. a(-și) însuși a înfia /lat. *adoptare*/

adsórbție, -ii, s. f. - fenomenul de atragere și fixare la suprafață /fr. *adsorption*/

aducție, -ii, s. f. - direcționarea cursurilor apelor, aducțiune /cf. fr. *adduction*/

adult, -ă, -ți, -te, adj. - care a ajuns la maturitate /fr. *adulte*/

adventiv, -ă, vb. (despre părțile unei plante) - care crește în alt loc decât cel normal /fr. *adventif*/

advérs, -ă, adj. - 1. așezat în față, opus. 2. (fig.) potrivnic, dușmanos /fr. *adverse*/

adversatív, -ă, adj. - care exprimă o opunere, o opoziție. /fr. *adversatif*/

adversitate, -ăți, s. f. - împrejurare, atitudine potrivnică. /fr. *adversité*/

aér s. n. - 1. amestec de gaze care alcătuiesc partea inferioară a atmosferei 2. (fig) înfățișare, aspect /lat. *aër*/

aeráj s. n. - aerisire, introducerea aerului curat într-un spațiu izolat, închis /fr. *aérage*/

aero- - prefix folosit ca element de compunere a cuvintelor cu înțelesul „aer” /fr. *aéro-*/

aerób, -ă, adj. - care nu poate trăi fără oxigenul din aer /fr.

aérobe/

aerodinámic, -ă, adj. - conceput astfel încât să întâmpine o rezistență cât mai mică din partea aerului /fr. *aérodynamique*/

aerodinámică s. f. - studiul care se ocupă cu mișcarea aerului, a gazelor și a corpurilor într-un mediu gazos /fr. *aérodynamique*/

aerolit, -ți, s. m. - corp de origine cosmică care cade pe pământ /fr. *aérolithe*; gr. *aer=aer*, *lithos=piatră*/

aeronáutică s.f. - tehnică a construirii și pilotării aeronavelor; știința care se ocupă cu navigația aeriană /fr. *aéronautique*/

aerosól, -i, s. m. - suspensie în aer sau într-un gaz a unor particule foarte mici dintr-un corp solid sau lichid /fr. *aérosol*/

afectá (-ez) vb. - I.1. a îndurera, a întrista, a mâhni 2. a destina ceva unui scop precis. II.1. a se comporta altfel decât firesc, a se prefăce /fr. *affecter*; lat. *affectare*/

afectát, -ă, adj. - 1. mâhnit, îndurerat 2. care se arată altfel decât este, prefăcut

afectiv, -ă, adj. - 1. privitor la sentimente 2. care denotă afecțiune pentru cineva /fr. *affectif*/

afecțiune, -i, s. f. - 1. simpatie, dragoste pentru cineva. 2. boală a unui organ /fr. *affection*/

aferént, -ă, adj. - 1. care depinde sau decurge din ceva. 2. care se cuvine sau revine cuiva. /fr. *afférent*/

afiliá (-ez) vb. - a se alătura, înscrie /fr. *affilier*/

afinitáte, -tăți, s. f. -1. potrivire, asemănare, apropiere. 2. proprietate a unor substanțe de a intra ușor în combinații chimice cu altele /fr. *affinité*/

afirmá (afirm) vb. - 1. a declara

cu tărie 2. a se face cunoscut prin ceva /fr. *affirmer*, lat. *affirmare*/

afix, -e, s. n. - nume generic pentru sufixe, prefixe și infixi /fr. *affixe*/

aforism, -e, s. n. - cugetare concisă, maximă /fr. *aphorisme*/

agasá (-ez) vb. - a enerva, a irita; a plictisi cu insistențele /fr. *agacer*/

agitá (agit) vb. - 1. a (se) mișca repede, a se frământa. 2. a (se) răzvrăti; a (se) revolta /fr. *agiter*/

agitátor, -oare, -i, -oare, s. m. și f. -dispozitiv de amestec a soluțiilor chimice

aglomerá (-ez) vb. - a se aduna în număr mare; a se îngrămădi /fr. *agglomérer*/

agonie s. f. - starea unei persoane bolnave, care precede moartea /fr. *agonie*/

agramát, -ă, adj. -1. care face greșeli elementare de scriere și de vorbire, ignorant /gr. *agrammatos*/

agrár, -ă, adj. - care se referă la agricultură /lat. *agrarius*/

agravá (-ez) vb. - a (se) înrăutăți /fr. *aggraver*/

agreá (agreéz) vb. - 1. a vedea cu ochi buni; a simpatiza. 2. a accepta un reprezentant diplomatic /fr. *agréer*/

agreábil, -ă, adj. - plăcut /fr. *agréable*/

agregá (pers. 3 agrégă) vb. - a se uni într-un tot /lat. *aggregare*/

agregát, -e, s. n. - 1. grup de mașini care lucrează împreună pentru realizarea unei anumite operații tehnice. 2. material mineral sau organic alcătuit din granule, fibre sau fâșii care intră în compoziția betoanelor, mortarelor sau a altor materiale aglomerate cu un liant /fr. *agréga*/

agrement, -e, s. n. - 1. plăcere,

distracție. 2.consimțământ /fr. *agrément*/

agresiúne, -i, s. f. - atac neprovocat /fr. *agression*/

agresív, -ă, adj. - cu înclinație spre violență.

agnícol, -ă, adj. - care ține de agricultură /fr. *agricole*/

agricultúrá, -i, s. f. - ramură a producției care urmărește cultivarea pământului și creșterea animalelor /lat. *agricultura*/

agro- - element de compunere a cuvintelor cu semnificația „agricol” sau „agricultură” /fr. *agro-*/

agronómie s. f. - știință care studiază cultivarea sistematică a pământului /fr. *agronomie*; gr. *agros=câmp*, *nomos=lege*/

agrotéhnică s. f. - știință care studiază menținerea și creșterea productivității pământului

áisberg, -uri, s. n. - bloc uriaș din gheață care plutește în derivă, ghețar plutitor /engl. *iceberg*/

ajustá (-ez) vb. - a potrivi, adapta /fr. *ajuster*/

alabástru s. n. - varietate pură de ghips, de culoare albă sau de alte culori, cu aspect de marmură, străbătută de vine transparente, fin granulat, compactă, folosită în sculptură, la confecționarea unor obiecte de ornament etc. /it. *alabastro*/

alámă, (2) alámuri, s. f. - 1. aliaj de cupru și zinc, galben-auriu. 2. (la pi.) obiecte din alamă

alambicát, -ă, adj. - întortocheat, greu de înțeles /din *atambica*/

alarmá (-ez) vb. - a da alarma, a neliști, a speria /fr. *alarmer*/

alarmá, -e, s. f. - semnal prin care se anunță un pericol /fr. *alarme*/

albúm, -e, s. n. -1. caiet dintr-o hârtie specială, în care se păstrează fotografii, ilustrate etc. 2. caiet în care se scriu

versuri, citate etc. /fr. *album*/

albumină, -e, s. f. - proteină macromoleculară termolabilă, solubilă în apă, în acizi, care, prin hidroliză, se descompune în aminoacizi, iar prin încălzire se coagulează /fr. *albumine*/

alcalin, -ă, adj. - care are o reacție bazică, albăstrind hârtia de turnesol și neutralizând acizii /fr. *alcalin*/

alcoól, (1) -i, s. m. (2) -uri, s. n. - 1. produs obținut prin înlocuirea unui atom de hidrogen din molecula unei hidrocarburi cu o grupare hidroxil; lichid incolor, cu miros și gust specific, obținut prin distilarea zahărului fermentat (pr. -co-ol) /fr. *alcool*/

aldehidă, -e, s. f. (chim.) - compus organic obținut prin combinarea alcoolilor cu acizi /fr. *aldéhyde*/

aldin, -ă (pl. -e) adj. și s. f. - caracter tipografic cu conturul mai gros decât cel obișnuit /it. *aldino*/

alegorie, -ii, s. f. - 1. exprimare a unei idei printr-o imagine, printr-un tablou etc. 2. (lit.) figură de stil alcătuită dintr-un șir de metafore, comparații și personificări, care sugerează noțiuni abstracte prin mijloace concrete /gr. *allegoria*=a vorbi altfel/

aleluia - cântec de bucurie folosit la serviciile religioase din Vechiul Testament, expresie care s-a transmis și în cultul bisericii creștine cântându-se la liturghie înainte de citirea Evangheliei și la sfârșitul imnului „Heruvimilor” /din cuvântul ebraic *aleluia*=lauda pe Domnul/

alergie, -ii, s. f. - stare de boală provocată de creșterea sensibilității organismului la administrarea unor medicamente, alimente etc. /fr.

allergie/

alfabetizare s. f. - acțiunea de învățare a scrisului și cititului

algebră s. f. - ramură a matematicii având ca obiect studiul operațiilor algebrice (aplicate asupra numerelor sau a simbolurilor literale ce substituie numerele), rezolvarea ecuațiilor și a sistemelor de ecuații, calculul de matrice, teoria structurilor s.a. /lat. *algebra*/

aliá (-ez) vb. - 1. a (se) uni cu un anumit scop. 2. a topi împreună diferite metale, rezultând un aliaj /fr. *allier*/

aliântă, -e, s. f. - 1. relație de asociere între state, stabilită pe baza unui tratat 2. colaborare stabilită între două grupuri sau mai multe grupuri sociale, în vederea realizării unui scop comun /fr. *alliance*/

alibí, -uri, s. n. - probă prin care se dovedește în fața justiției ca în momentul săvârșirii faptei incriminate, persoana acuzată se afla în altă parte /lat. *alibi* = în altă parte/

aliená (-ez) vb. - a înstrăina, a transmite cuiva un drept sau un lucru prin vânzare, cedare etc. /fr. *aliéner*; lat. *alienare*=a vinde/

alienát, -ă, -ți, -e, s. m. și f. - bolnav mintal; dement, nebun /fr. *aliené*/

aliná (alin) vb. - a (se) potoli, a (se) liniști, a (se) domoli /lat. **allenare*/

aliteráție, -ii, s. f. - procedeu stilistic care constă din repetarea unui sunet sau a unui grup de sunete în două sau mai multe cuvinte care se succed într-o propoziție sau frază, cu scopul de a sugera mai bine o mișcare sau a crea o armonie imitativă /fr. *allitération*/

alizéu s. n. - vânt cu direcție constantă care suflă în tot timpul anului în regiunile tropicale, de la NE spre SV, în emisfera nordică, și de la SE spre NV, în emisfera sudică /fr. *aliséz*/

alocá (alóc) vb. - a destina sume de bani, materiale etc. într-un anumit scop /lat. *allocare*/

alocáție, -ii, s. f. - sumă acordată de stat pentru un anumit scop; ajutor de bani /fr. *allocation*/

alocuțiune, -i, s. f. - scurtă cuvântare ocazională (pr. -ți-u-) /fr. *allocution*/

alpaca s. f. - aliaj inoxidabil din nichel, cupru și zinc /germ. *Alpaka*/

alpin, -ă, adj. - 1. care aparține munților Alpi ori regiunilor muntoase înalte, care se referă la acești munți ori la aceste regiuni, caracteristic acestor munți ori acestor regiuni; alpestru /fr. *alpin*/

alpinism s. n. - ramură sportivă care presupune ascensiunile în munți, mai ales escaladarea părților greu accesibile ale acestora /fr. *alpinisme*/

alterá (-ez) vb. - 1. (despre materii) a se descompune, a se strica, a se denatura 2. a falsifica. 3. (despre sunete) a se schimba /lat. *alterare*/

altercáție, -ii, s. f. - schimb violent de invective /fr. *altercation*/

alterná (-ez) vb. - a ocupa pe rând aceleași poziții /fr. *alterner*/

alternatívă, -e, s. f. - posibilitate de alegere între două sau mai multe situații /fr. *alternative*/

altimétru, -e, s. n. - instrument pentru măsurarea altitudinii /fr. *altimètre*/

altitúđine, s. f. - înălțime a unui punct de pe suprafața uscatului față de nivelul mării /fr. *altitude*/

altruism s. n. (antonim egoism) - înclinația de a se pune

dezinteresat în slujba altora /fr. *altruisme*; lat. *alter*=altul/

alúra s. f. - felul de a mișca al cuiva; înfățișare /fr. *allure*/

aluviúne, -i, s. f. - material format din nămol, nisip și pietriș, aduse de apele curgătoare /fr. *alluvion*/

alúzie, -ii, s. f. - cuvânt, expresie sau propoziție prin care se sugerează o idee, fără a o exprima direct /fr. *allusion*/

amalgám, -e, s. n. - 1. aliaj din mercur și un alt metal. 2. (fig.) amestec de elemente fără legătură între ele /fr. *amalgame*/

amanét s. n. - obiect de valoare care se depune ca garanție a plății unei datorii, a îndeplinirii unei obligații etc.; garanția pe care o reprezintă acest obiect; gaj. /tc. *emanet*, gr. *amanati*/

amatór, -i, -oáre, s. m. și f. - 1. neprofesionist 2. persoană căreia îi place ceva în mod deosebit. 3. persoană care efectuează o anumită activitate pentru propria plăcere 4. diletant /lat. *amator*/

amazoánă, -e, s. f. - 1. femeie aparținând unui trib războinic legendar, din care erau excluși bărbații. 2. călăreată /fr. *amazone*/

ambalá (-ez) vb. - 1. a împacheta 2. (despre mașini) a depăși turatia obișnuită 3. (despre oameni) a se înflăcăra /fr. *emballer*/

ambarcáție, -ii, s. f. - mic vas plutitor cu vâsle, cu pânze sau cu motor /fr. *embarcation*/

ambasádă, -e, s. f. - reprezentanță diplomatică într-o țară străină /fr. *ambassade*/

ambiántă, -e, s. f. - ceea ce se află în jurul cuiva, a ceva, alcătuiind lumea lor naturală, materială, socială sau morală; mediu, atmosferă, climat, cadru /fr. *ambiance*/

ambidéxtru, -ă, adj. - care se

servește cu aceeași îndemânare de amândouă mâinile /fr. *ambidextre*/

ambiguitate, -ți, s.f. - lipsă de precizie sau claritate, echivoc /fr. *ambiguité*/

ambiguu, -uă (pi. -ui, ue) adj. (despre cuvinte) - neclar, imprecis, cu mai multe înțelesuri /lat. *ambiguus*/

ambreiāj, -e, s.n. - dispozitiv de cuplare a două mecanisme /fr. *ambrayage*/

ambrózie s. f. - hrana zeilor din Olimp, băutură minunată /lat. *ambrosia*/

ambulānt, -ă, adj. - care se deplasează dintr-un loc în altul /fr. *ambulant*/

ambulānță, -e, s. f. - vehicul special amenajat, care transportă bolnavi la spital /fr. *ambulance*/

ambulatoriu, -ie (pi. -ii) adj. 1. (despre un tratament medical) - care nu cere o internare în spital, 2. -ii, s. n. - dispensar pentru consultații și tratamente medicale /lat. *ambulatorius*/

ambuscādă, -e, s. f. - manevră de atac prin surprindere asupra unui inamic în mișcare

ameliorā (-ez) vb. - 1. a îmbunătăți, a îndrepta. 2. a crea rase noi de animale sau plante /cf. lat. *melior*=mai bun/

amenajā (-ez) vb. - a aranja, a pune în ordine /fr. *aménanger*/

amendament, -e, s. n. - 1. corectare a anumitor erori sau omisiuni într-un proiect de lege 2. propunere de modificări ce urmează să fie aduse unei legi 3. text introdus într-o convenție internațională pentru a preciza, a completa sau a modifica unele prevederi ale acesteia

améndă, -zi, s. f. - pedeapsă în bani /fr. *amende*/

amenință vb. - 1. manifestare a intenției de a face rău 2. a fi pe punctul de a face un rău

amerizā (pers. 3 -eáză) vb. (despre hidroavioane) - a coborî și a pluti pe suprafața apei până la oprire

amfibiu, -ie, (pi. -ii) adj. (despre animale) - care trăiește pe uscat și pe apă; (despre un vehicul) care se poate deplasa pe uscat și pe apă

amfiteātru, -e, s. n. - 1. edificiu circular având la mijloc o arenă înconjurată de locuri pentru spectatori, dispuse în trepte 2. sală de spectacole etc., cu locuri dispuse pe un plan înclinat

amfitrion, -oănă, -i, -oane, s. m. și f. - stăpânul casei în raport cu oaspetii săi; gazdă

ámforă, -e, s. f. (în antichitate) - vas de lut cu două toarte, înalt și subțire, în care se păstra vinul sau untdelemnul /lat. *amphora*/

amidón s. n. - polizaharidă naturală care se găsește, ca substanță de rezervă, în plante, de unde se și extrage, constituită din resturi glucozice, și care se prezintă sub formă de granule, de mărimi și de forme diferite, caracteristice fiecărei plante, cu structura cristalină, insolubilă în apă rece, folosită ca materie primă pentru fabricarea dextrinei și a glucozei, în alimentație, la apretarea țesăturilor etc. /fr. *amidon*/

amilāza, -e, s. f. - substanță secretată de pancreas, care transformă amidonul în maltoză și glucoză /fr. *amylase*/

amin - formulă de întărire și de acceptare a celor spuse în Evanghelie ca adevăr veșnic, cu semnificația „așa să fie”, „în adevăr” /cuvânt ebraic/

aminoacid, -izi, s. m. (chim.) - acid organic care stă la baza proteinelor, constituenți de

bază ale materiei vii.

amirāl, -i, s. m. - cel mai mare grad în marina militară /fr. *amiral*/

amnezie, -ii, s. f. - pierderea memoriei /fr. *amnésie*/

amnistie, -ii, s. f. - scoatere de sub sancțiunile legii a unei fapte sancționate anterior /fr. *amistie*/

amoniác s. n. - gaz incolor, cu miros înepător, foarte solubil în apă, obținut din combinarea hidrogenului cu azotului /fr. *ammoniaque*/

amonte adv. - (în expr., în legătură cu situația unui punct de pe cursul unei ape) în amonte = la deal, spre izvor (în comparație cu alt punct) /it. *amonte*; lat. *ad montem*=către munte/

amoral, -ă, adj. - lipsit de moralitate, indiferent față de morală /fr. *amoral*/

amórf, -ă, adj. - 1. fără formă precisă 2. (fig.) neorganizat, inform /fr. *amorphe*/

amórsă, -e, s. f. - dispozitiv de aprindere a unei încărcături explozive, capsă /fr. *amorce*/

amortizór, -oare, s. n. - dispozitiv care reduce șocurile, vibrațiile, zgometul produs de un motor, etc. /cf. fr. *amortisseur*/

ampenāj, -e, s. n. - dispozitiv pentru schimbarea și stabilizarea direcției unui avion /fr. *empénage*/

ampér, -i, s. n. - unitate de măsură pentru intensitatea curentului electric /fr. *ampère*/

ampermétru, s. n. - aparat pentru măsurarea intensității curentului electric /fr. *ampèremètre*/

amplasā, (-ez) vb. - a așeza, a fixa ceva într-un anumit loc /fr. *emplacer*/

amplificā, vb. - a (se) măi 13 e) lărgi, a (se) dezv. a intensifica /lat. *amplifica*./

amplitúdine, -i, s. f. -1. distanța

dintre punctele cele mai îndepărtate atinse de un corp care oscilează. 2. (fig.) întindere, amplitudine /fr. *amplitude*/

amplóare, s. f. -întindere, dezvoltare, extindere /fr. *ampleur*/

ámplu, -ă, adj. - larg, întins, spațios, important /fr. *ample*/

ampréntă, -e, s. f. - 1. urmă lăsată de un obiect prin presare pe o suprafață netedă. 2. (fig.) consecință /fr. *empreinte*/

amputā, (-ez) vb. - a tăia, pe cale chirurgicală, un membru sau o parte a unui membru al corpului; (fig.) a elimina, a scurta în mod abuziv o parte dintr-un text /fr. *amputer*/

amulétă, -e, s. f. - mic obiect păstrat cu credința că aduce noroc, mascotă, talisman /fr. *amulette*/

amuzā, vb. - a (se) distra, a (se) înveseli /fr. *amuser*/

anabolism, s. n. - totalitatea proceselor de producere, în organismele vii, a substanțelor necesare vieții; asimilație /fr. *anabolisme*/

anacónda, -e, s. f. - șarpe mare, neveninos, care trăiește în mlaștinile și fluviile din America Centrală și de Sud /fr. *anaconda*/

anacronism, -e, s. n. - greșeală care constă în plasarea unor evenimente în altă epocă decât cea în care s-au petrecut.

anaerób, -ă, adj. - capabil să trăiască fără oxigen liber molecular /fr. *anaérobie*/

anafóră, -e, s. f. - procedeu stilistic care constă în repetarea unuiu sau a mai multor cuvinte la începutul mai multor versuri sau mai multor propoziții succesive /lat. *anaphora*/

anagrāmă, -e, s. f. - schimbarea ordinei literelor într-un cuvânt pentru a obține alt cuvânt (ex.